

Treći regionalni forum o mehanizmima za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima u bivšoj Jugoslaviji

11.02.2008, Beograd

III Radionica: Stvaranje pozitivne klime za utvrđivanje istine i sprečavanje ponavljanja ratnih zločina

Zaključci

Prva stvar od koje treba da se kreće u suočavanju sa nasleđem prošlosti jeste nacionalni nivo ali ono što je nemoguće, zapravo ono što onemogućava da se ta vrsta rada preduzme je nepostojanje regionalne dimenzije, jer upravo regionalno omogućava sliku o tome šta je svako uradio i kako se s tim suočava i bavi.

Međi terba da obrate pažnju na propagiranje socijalne solidarnosti i saosećanja sa drugim žrtvama kako bi se menjala postojeća situacija u kojoj mediji prednjачe u saosećanju isključivo sa svojim etničkim žrtvama.

Što se tiče dileme da li regionalni ili nacionalni pristup, regionalni pristup je potpuniji jer može da otkloni postojeće probleme u BiH i drugim državama bivše Jugoslavije, da se u jednoj zemlji ne zna o zločinima počinjenim u drugoj zemlji ili da mediji u jednoj zemlji izveštavaju o zločinima nad pripadnicima svoje zajednice upirući prst u susede, kao zaštitnike zločinaca.

Mediji treba da imaju odgovornost za stvaranje prakse postavljanja pitanja i kritičkog promišljanja istorije, prošlosti i budućnosti.

Civilno društvo, nevladine organizacije i mediji treba da budu glavni akteri u kreiranju pozitivne klime za utvrđivanje i kazivanje činjenica o ratnim zločinima u bivšoj Jugoslaviji. Civilno društvo i mediji treba da grade participativni odnos raznih društvenih grupa u pogledu stvaranja uslova za društveni dijalog o nasleđu prošlosti.

Mediji imaju obavezu da opominju, podsećaju i drže javnu pažnju na pitanjima ratnih zločina. U tome istraživačko novinarstvo ima posebnu ulogu.

Značajnu ulogu u procesu suočavanja sa prošlošću i kreiranju klime za utvrđvanje činjenica o zločinima i njihovo prihvatanje ima obrazovanje. Potrebno je reformisati obrazovne sisteme u cilju njihovog prilagođavanja potrebama društava za istorijskim činjenicama i sprečavanjem revizije istorijskih događaja.

Mediji treba da podrže integraciju veterana i njihovu ulogu u demistifikaciji stereotipa o neprijateljskim vojnicima kao zločincima.

Predlozi konkretnih aktivnosti

Sistematizovati i publikovati do sada urađena istraživanja o ulozi različitih društvenih grupa neposredno pre izbijanja i tokom oružanih sukoba.

Formirati regionalnu bazu podataka o suočavanju sa prošlošću koji bi bili dostupni i slobodni za korišćenje.

Uvođenje fellowship programa za pojedince i organizacije koji žele da istražuju teme ratnih zločina.

Organizovati mapiranje zločina i mesta zločina, a potom preuzeti rad na evidentiranju eventualnih počinilaca, uključujući novinre, i ustanovljenju procedura za njihovo udaljavanje iz javnih institucija.

Fond za humanitarno pravo